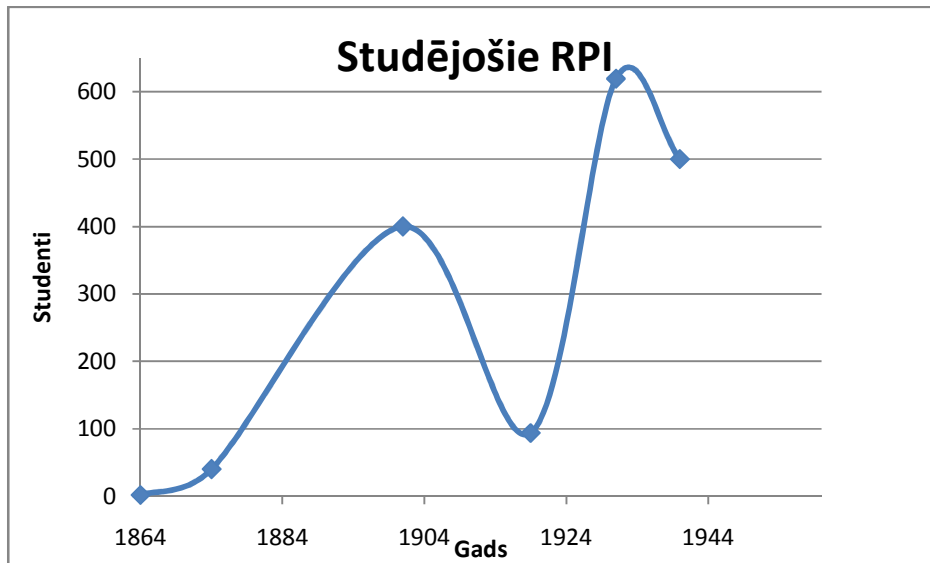

- RTU Transporta un mašīnzinību fakultāte (TMF) ir 1864. gadā dibinātā Rīgas Politehnikuma Mašīnbūves nodaļas mantiniece, vēsturiski vairākkārt mainījusi nosaukumu.
- Mašīnu inženieri - Vācijā tolaik dēvētie augstākās kvalifikācijas tehniķi ietaišu: mašīnu, būves un izmantošanas speciālisti - bija īpaši pieprasīti, un studējošo skaits nodaļā strauji auga.

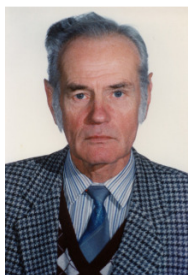

- Piemēram, ja 1864.gadā nodaļā mācījās tikai divi studenti, tad 1874.gadā nodaļā bija jau ap 40 studentu, bet 19. un 20. gadsimta mijā nodaļa ar vairāk nekā četrsimts studentiem jau bija Rīgas Politehniskā institūta lielākā nodaļa. Vēlāk 1919./1920.m.g. fakultātē studēja 94 studenti, 1931./1932.m.g. studējošo skaits fakultātē sasniedza rekordskaitli – 619 studenti, bet turpmākajos gados to skaits samazinājās līdz pieciem simtiem.
- Laikā no 1864. līdz 1896.gadam, mašīnbūvētājus Rīgas Politehnikumā gatavoja, atbilstoši Rietumeiropas tradīcijām un mācības notika **vācu valodā**.
- Nodaļas absolventiem piešķīra mašīnu inženiera jeb mašīnbūvētāja grādu un tiem izsniedza **Rīgas Politehnikuma diplomus**, kurus Krievijas impērijā oficiāli neatzina, taču uzņēmumos Rīgas Politehnikuma mehāniķus vērtēja ļoti augstu.
- Vislielākie nopelni nodaļas un tās labās slavas veidošanā pieder tās ilggadējam vadītājam, izcilam mašīnbūvniecības speciālistam, **Kārlim Lovisam**, mašīnbūvniecības speciālistiem **Leonīdam Levickim**, **Kārlim Mollam**,

mehāniskās tehnoloģijas speciālistiem **Egbertam Hoijeram, Martinam Šēnflīsam, Edmundam Pfūlam** u.c.

- Mašīnbūves nodaļa 1886.gadā, kā pirmā no Krievijas tehniskajām augstskolām, uzsāka elektrotehnikas pasniegšanu un Rīgas elektrotehniķu panākumos vislielākie nopelni pieder **Engelbertam Arnoldam**.
- Pēc tam, kad Rīgas Politehnikumu 1896.gadā reorganizēja par Rīgas Politehnisko institūtu, Mašīnbūves nodaļu, atbilstoši Krievijas tehnisko augstskolu tradīcijām, pārdēvēja par Mehānikas nodaļu.
- Mācības tajā notika krievu valodā. Nodaļas absolventiem, atkarībā no uzrādītajām sekmēm, piešķīra tehnologa vai inženiera tehnologa grādu un viņiem izsniedza Krievijas impērijā oficiāli atzītus diplomus. Uz RPI Mehānikas nodaļu brauca studēt no daudzām lekškrievijas gubernijām. Ap 1912.gadu studentu skaits Mehānikas nodaļā pārsniedza piecus simtus
- Pirmā pasaules kara laikā, reformējot augstākās izglītības sistēmu Krievijā, tehniskās augstskolas pielīdzināja universitātēm. Tā rezultātā ar Krievijas Pagaidu valdības 1917.gadā izdoto rīkojumu tehnisko augstskolu nodaļas sāka dēvēt par fakultātēm, nodaļu vadītājus – par dekāniem. Arī RPI Mehānikas nodaļa tika pārdēvēta par **Mehānikas fakultāti**.
- 1926./1927.mācību gadā, lai paplašinātu specializēšanās iespējas mašīnu būvniecības nozarē, tajā izveidoja trīs virzienus: vispārējo mašīnu būvniecības, satiksmes mašīnu būvniecības un kuģu būvniecības.
- Kaut arī ne visi mācībspēki pilnībā pārvaldīja latviešu valodu, **oficiālā mācību valoda** bija **latviešu valoda**, un latviešu tautības censoņi pirmo reizi mūsu tautas vēsturē varēja apgūt mašīnbūves specialitāti dzimtajā valodā.
- Studiju noslēgumā mašīnu būvniecības nozarē neatkarīgi no specializēšanās virziena, piešķīra **inženiera mehāniķa grādu**. Tikai sākot ar 1939.gadu šajā nozarē sāka piešķirt arī inženiera kuģu būvētāja grādu. Tehnoloģijas nozarē piešķīra inženiera tehnologa grādu, bet elektrotehnikas nozarē – inženiera elektrotehniķa grādu.
- Pēc Otrā pasaules kara Mehānikas fakultāti atjaunoja Latvijas Valsts universitātes sastāvā.
- Mehānikas fakultātes izvietojums praktiski bija palicis iepriekšējais – tā joprojām izvietojās bijušās Latvijas Universitātes telpās Raiņa bulvārī 19.
- Mācības notika **krievu un latviešu** valodā. Fakultāte turpināja gatavot inženierus mehāniķus, tehnologus un elektrotehniķus, kādu laiku gatavoja arī inženierus siltumtehniķus.
- **1958.** gadā Mehānikas fakultāti no Latvijas Valsts universitātes pārcēla uz šajā gadā atjaunoto **Rīgas Politehnisko institūtu (RPI)**.

- Mehānikas fakultāte pārcēlās uz jaunām telpām Ļeņina (tagad Kaļķu) ielā 1. Uz RPI pilnā sastāvā pārcēla arī fakultātes mācībspēkus.
- **1964.gadā** no Mehānikas fakultātes atdalījās vairākas katedras, uz kuru bāzes izveidoja patstāvīgu **Aparātu būvniecības un automatizācijas fakultāti**, kuru vada **E. Šīrons**. Mehānikas fakultāti ar tajā palikušajām Mašīnu elementu un mašīnu un mehānismu teorijas, Mašīnbūves tehnoloģijas un Metālu tehnoloģijas katedrām pārdēvēja par **Mehānikas un mašīnbūvniecības fakultāti** un tā pa šo laiku pārcēlās uz telpām Ausekļa ielā 9.

Aparātu būvniecības un automatizācijas fakultātes vadītājs E. Šīrons.

- **1990.gadā** Rīgas Politehnisko institūtu reorganizēja par **Rīgas Tehnisko universitāti**.
- Absolventiem līdz 1991. gadam izsniedza PSRS parauga diplomus, sākot ar 1992.gadu izsniedza Latvijas Republikas diplomus.
- 1992.gadā bakalaura studiju pirmo divu gadu mācību procesa organizēšanai izveidoja Mehānikas studiju departamentu un šajā gadā izstrādāja RTU Senāta noteiktām vienotām prasībām atbilstošus studiju plānus pirmo divu gadu kopējām studijām visiem Mehānikas profila studentiem.
- **Ar RTU Senāta lēmumu 30.05.1994.g. tiek izveidota Mašīnzinību fakultāte**, reorganizējot Mehānikas un mašīnbūvniecības fakultāti, tajā iekļaujot Tekstila un apģērbu tehnoloģijas, un Aparātu būvniecības un automatizācijas fakultātes, kā arī Siltumenerģētikas katedru
- Pēc struktūrvienību skaita, fakultāte ir lielākā universitātē, un tiek izveidota Direktoru padome, kura fakultātes Domes uzdevumā pārrauga fakultātes studiju, zinātnisko, organizatorisko un saimniecisko darbību.
- 10.05.1999.g. RTU Senāts pieņem lēmumu, ka Mašīnzinību fakultātes **struktūrvienības**, izņemot Tekstila un apģērbu tehnoloģijas institūtu, **pāriet uz Ezermalas ielu 6**.
- 31.01.2000.g. RTU Senāts pieņem lēmumu, ka Mašīnzinību fakultātei tiek pievienoti **Aviācijas** institūts, **Transportmašīnu** tehnoloģiju institūts un no **Elektronikas** un **enerģētikas** fakultātes – **Dzelzeļa** transporta institūts.

- Sakarā ar šīm izmaiņām 28.02.2000.g. RTU Senāts apstiprina jaunu fakultātes nosaukumu – **Transporta un mašīnzinību fakultāte (TMF)**.
 - 29.05.2000.g. no Autotransporta profesora grupas un Automobiļu ekoloģijas centra tiek izveidots **Autotransporta institūts**.
 - 28.10.2002.g. tiek izveidota **Gaisakuģu ekspluatācijas katedra**, apvienojot Gaisakuģu ekspluatācijas un Spēka iekārtas gaisa transportā profesoru grupas.
 - 28.04.2003.g. tiek izveidots Mašīnbūves tehnoloģijas institūts no Aparātbūves un ražošanas automatizācijas un Industriālā biznesa sistēmu institūtiem.
 - 14.01.2008.g. Siltumenerģētikas sistēmu profesora grupa pārtop par **Siltumenerģētisko sistēmu katedru**.
-
- Šobrīd TMF ir viena no astoņām fakultātēm RTU sastāvā.
 - Mehānikas fakultāte, apvienojot sevī vairākas citas bijušās Aparātu būvniecības un automatizācijas fakultātes un Aviācijas, Mehānikas, Radiotehnikas un datorsistēmu fakultātes, kā arī Dzelzceļa transporta institūta struktūrvienības pašlaik TMF ir viena no lielākajām RTU un izmanto savu pieredzi jaunu programmu īstenošanā un zinātniskās pētniecības darbu izpildē.
 - Fakultātē mācās aptuveni 1300 studentu, strādā 130 akadēmiskā personāla un 50 palīgpersonāla vienības, tai skaitā vairāk nekā 30 profesoru, kuri vada institūtus, katedras un profesoru grupas un zinātniskās laboratorijas. 2007.gadā TMF fakultātē pirmajā kursā uzņēma 353 studentus valsts budžeta finansētās studiju vietās.
 - Stājoties TMF, studentiem tiek nodrošinātas plašas iespējas, atbilstoši interesēm un spējām, izvēlēties studiju programmu un vēlāk arī specializāciju. Ārzemju studenti var studēt slēdzot līgumu ar RTU Ārzemju studiju departamentu vai apmaiņas programmu SOCRATES/ERASMUS ietvaros.

--

Izmantotā literatūra:

- Raksts - RTU TMF dekāns, prof. Dr.sc.ing. Ē. Geriņš
- <http://www.tmf.rtu.lv/index.php?m0=2&rid=1&mid=2>
- "RPI 1862-1987", Rīga 1987.